

POSUDEK OPONENTA

Doc. ThDr. Pavla Damohorská, Th. D.

Název diplomové práce: „Postava Elijáše v tanachu a rabínské tradici“

Autorka: Karolína Jirouňková

Diplomová práce bc. Karolíny Jirouňkové si vytýká za cíl zabývat se postavou proroka Elijáše, a to na pozadí biblických zpráv a rabínské tradice. Již z názvu je patrné, že se jedná o velice rozsáhlé téma, jehož zpracování na 70 stranách textu nebude adekvátní. (Jen pro srovnání – bakalářská práce Š. Sedlecké na téma „Prorok Eliáš – deskripce postavy a jeho odkaz“ – má 138 stran). Navíc považuji zvolený název za poněkud zavádějící. Jedná se zvláště o použití výrazu „Tanach“ (autorka uvádí v názvu s malým „t“). Jedná se o hebrejské označení tzv. Starého zákona. Má to tedy značit, že se práce soustředí na postavu Elijáše z pohledu židovské tradice? Autorčino vysvětlení „z pohledu studenta teologie“ (dále nespecifikuje), s nímž nás seznamuje v Úvodu, považuji za naprosto nedostatečné. Proč název hovoří o rabínské tradici a jak ji autorka definuje? To vše jsou, dle mého názoru, nejasnosti, plynoucí ze zvoleného názvu.

Autorka začíná své pojednání o dobovém pozadí interpretovaném Bibli, píše o otázce rozdělení království a dále pak o hlavních postavách biblického narativu, tj. o Achabovi, Jezábel, Baalovi a samozřejmě Eliášovi a později Elíšovi. Autorka se dále zabývá stěžejními situacemi, jež jsou s Eliášem v Bibli spojené. Hlavní text práce obsahuje dlouhé biblické citace či popis Biblií zaznamenaných událostí, na některých místech doplněných vědeckou literaturou (zvláště pak J. Hellerem, M. Prudkým, M. Bičem) bez výraznější kritické práce s jinými vědeckými díly. V době elektronických médií a přístupnosti mnohých databází s velkým množstvím vědeckých statí k danému tématu je škoda, že této možnosti autorka nevyužila.

Chápu autorčinu snahu vystihnout daný kontext co možná nejlépe, nicméně citacemi na celé stránky zároveň ubírá prostor pro kritickou práci s pramenným materiálem i odbornou literaturou. Pokud citovaný text dále nerozebírá, stačí, dle mého názoru, uvést citaci v příloze nebo ve formě odkazu. Na druhou stranu vzhledem k objemu látky není v podstatě ani možná jakákoliv výraznější kritická práce. Celé pojednání na mne působí spíše dějepravným či místy dokonce kazatelským dojmem, kdy je autorčin výklad pouze konstatován. Za všechny zmíním

např. tvrzení ze s. 27: „Achab si myslí, že Hospodin nezasáhne...“. Autorka evidentně vychází z určitého typu (tradičního) výkladu, který ale není argumentačně podpořen.

Ve druhé části práce si autorka vytkla za cíl pojednat o postavení proroka Elijáše v rabínské tradici. Této části chybí jakýkoliv úvod, chybí definice tzv. rabínské literatury a tradice (např. o jaké období, učence a spisy se jedná). Autorka ani neuvádí, z jakých rabínských pramenů bude o tématu pojednávat. Až v průběhu čtení lze zjistit, že se jedná v podstatě o překlad knihy „Legends of the Jews“, což z vědeckého hlediska nelze považovat za prototyp rabínské literatury. Autoři této publikace sice vycházejí například z babylonského Talmudu, nicméně ne vždy je stať podána tak, jak tomu skutečně v originále je (viz např. s. 59 a Sanhedrin 108b). Pokud by autorka vycházela ze studia textů, které uvádí v příloze (viz např. s. 77), porovnála je a zasadila do určitého rámce, pak lze samozřejmě o „rabínské literatuře“ hovořit.

V celé práci se vyskytují desítky pravopisných chyb, a to zejména v interpunkci (včetně převzatých doslovných citací), pravopis malých a velkých písmen (viz např. s. 18). Úvod práce není dle mého názoru dostatečně zpracován, neobsahuje základní ustanovení o přepisu hebrejských termínů do češtiny (autorka je přepisuje nejednotně), nezmiňuje základní metodiku zpracování. Autorka nedostatečně cituje elektronické prameny (tj. bez data). Na některých místech chybí citační odkazy (viz např. s. 54nn). Za hrubou chybu považuji, že v Seznamu literatury nejsou autoři řazeni dle abecedy.

Autorka práce nepochybně prokázala zájem o dané téma, znalost hebrejštiny a má zcela jistě potenciál dobrou diplomovou práci napsat (viz například s. 68 „Elijáš v židovském a křesťanském pojetí“). Obávám se však, že svůj potenciál v případě předloženého textu nevyužila. V celém textu postrádám kritickou práci s prameny i odbornou literaturou, což je podstatou diplomové práce. Jak jsem již uvedla výše, celá práce na mne působí spíše dojmem jakési dějepravy. Část zabývající se otázkou Elijáše v rabínské tradici považuji za v podstatě nezpracovanou vzhledem k výše uvedeným námitkám. V celé práci se objevuje řada chyb různého typu (gramatika, přepis). Osobně se domnívám, že by bylo nejlepší, kdyby autorka téma zúžila a daleko lépe zpracovala, nicméně nechám na uvážení státnicové komise, zda se rozhodne předloženou práci schválit či dát autorce k dalšímu zpracování.

